

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

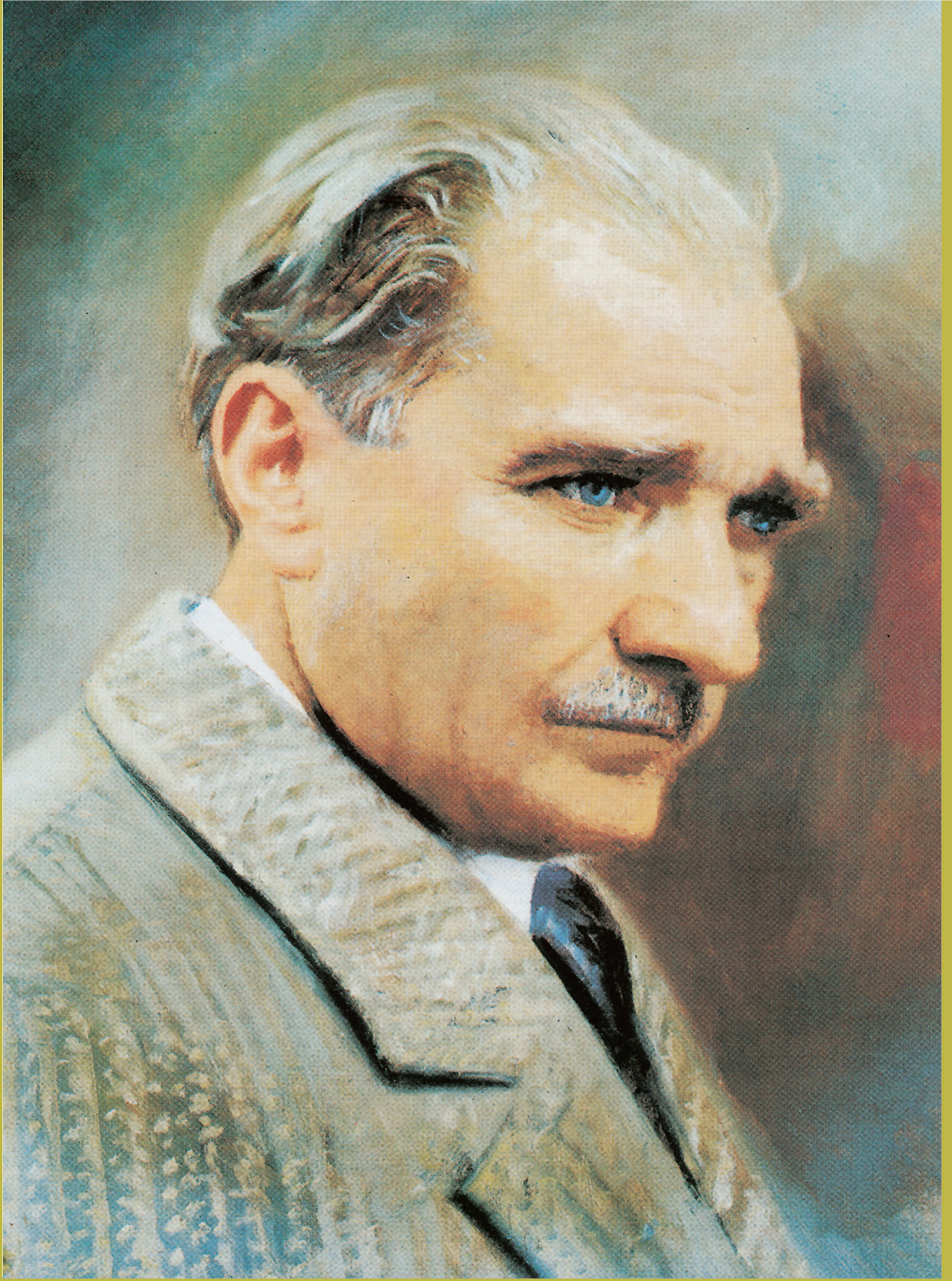
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

BİN YILDIZLI OTEL

Sağa dönüyorum olmuyor... Sola dönüyorum olmuyor... Yıldızları sayıyorum, Ay ile oyun oynuyorum. Olmuyor... Bir türlü gözüme uyku girmiyor. Sıcak, uyumama izin vermiyor. Aslında her sene bu aylarda yaptığımız gibi halamın “Bin Yıldızlı Otel” diye adlandırdığı tahtımızı da yine dama kurmuştuk. Açık havada sıcaklığın etkisini daha az hissetmemiz gerekirdi. Ancak bu sene pek öyle olmadı, tahtta uyumak bile sıcaklığın bunaltıcı etkisini azaltmadı. “Acaba neden?” diye düşünürken bir anda ablamın “Tuğba!” diye seslendiğini duydum ve yalnız olmadığımı anladım. Belli ki onu da sıcak havadan dolayı uyku tutmamıştı. Benim tahtımın yanına geldi. Ayak ucumda kıvrılmış olan “Şeker’i” rahatsız etmemek için kısık bir sesle ve onu göstererek:

“Şu ufaklık, bu kadar tüy ile uyuyabiliyor ama bize bak!” dedi. Şeker de konuya duyarsız kalmadığını ve aslında bu kadar sıcaktan rahatsız olduğunu belirtmek ister gibi çok tiz bir sesle miyavladı. Onu da kucagımıza alıp ablamla biraz sohbet ettik. Yavaş yavaş uykumuz bastırmaya başlamıştı... Ablam kendi tahtına geçti ve ikimiz de gökyüzüne bakarak karanlık içinde parlayan ve bize göz kırpan yıldızlarla hayaller kurduk. Sonunda o hayaller bizi, güzel rüyalar eşliğinde derin bir uykuya daldırdı. Rüyamda elimdeki eski bir ansiklopediyi karıştırarak geçen senelere göre bu senenin neden daha sıcak olduğu sorusunun cevabını bulmaya çalışıyordum...

Nihayet sabah olmuştu. Gökyüzü pırıl pırıldı. Yatağımdan doğrudum, tertemiz havayı içime çektim. Okul için hazırlıklarımı tamamladım. Evdekilere “Allah’a ısmarladık.” deyip okul için yola koyuldum. Yörenin kendine özgü taşlarının bir dantel gibi işlenmesiyle inşa edilmiş evlerinin oluşturduğu ince uzun sokakta yürüdüm. Sokağın sonu, burada yaşayan insanlar tarafından “altından yol geçen ev” olarak da bilinen “kabaltı”ya (abbara) çıkıyordu. Bu kabaltı üstünde çok sevdiğim arkadaşım Elif’in evi bulunuyordu. İçimden ona selam vererek bu kemerli geçitte ilerlemeye başladım. Tatlı bir

rüzgâr yüzüme vurdu. Kendi kendime “Ne kadar şanslıyım!” diye düşündüm. Bu şehrin taş evleri, tarihî yapıları ve kültürüyle âdeta bir “açık hava müzesi”ni andırdığı fikri dolaştı aklımda... “Balıklıgöl” ün yanından geçerken de buranın tarihini düşündüm ve kendi fikrimi doğrulamış olmanın mutluluğu sardı içimi. Okul yolu boyunca Şanlıurfa’da hangi tarihî yapıların, müzelerin olduğunu aklımdan geçirdim. Aklıma ilk gelenler; Halil Ür-Rahman Camii, Kurtuluş Müzesi, Göbeklitepe Arkeolojik Alanı, Şuayb Antik Şehri, Arkeoloji Müzesi, Edessa Mozaik Müzesi ve pek çok tarihî köşk ve konak oldu.

Okula varmak üzereydim. Üstüme çekidüzen verdim ve okul bahçesine girdim. Arkadaşlarım sıraya girmişlerdi. Ben de hemen sıradaki yerimi aldım. Her hafta başında olduğu gibi bugün de büyük bir coşkuyla İstiklâl Marşı’mızı okuduk. Şanlı bayrağımız da bu esnada dalgalanıyordu. Daha sonra sınıflarımıza girdik.

İlk dersimiz fen bilimleriydi. Öğretmenimiz konunun “küresel ısınma” olduğunu söyledi. Konuya “Dikkat ettiniz mi, dün hava ne kadar sıcaktı. Geçen seneler bu aylarda bu kadar sıcak olduğunu hatırlamıyorum.” diyerek giriş yaptı. Bizlere küresel ısınmanın nedenlerini, doğaya ve insanlara olan etkilerini, bizlerin alabileceği önlemleri anlattı. Öğretmenim, sanki dün gece rüyamda sorduğum sorunun cevabını vermişti.

Son dersimiz de bitmişti. Okuldan çıktım, eve doğru yürümeye başladım. Öğretmenimizin anlattıkları ve bizlerin alabileceği tedbirler sürekli aklımda dolaştı durdu. Eve geldiğimde elimi yüzümü yıkayıp kıyafetlerimi aceleyle değiştirdim. Çünkü bugün öğrendiklerimi paylaşmak için sabırsızlanıyordum. Ancak tüm aile bireylerinin bir arada olduğu akşam yemeğini bekledim. Yemeğimizi ailece yerken öğretmenimizin anlattıklarını aktardım. Küresel ısınmanın dünyamıza ve bizlere vereceği zararları heyecanla açıkladım. Gündelik yaşantımızda yapacağımız bazı değişiklikler ile alabileceğimiz önlemler olduğundan bahsettim. Bundan sonra yapacaklarımız konusunda ailece hemfikir olduk. Yemeğimi yedikten sonra odama gidip konu hakkında bir poster hazırladım ve herkesin göreceği şekilde posterini duvara astım. Posterde neler mi yazıyordu?

- Suyumuzu gereksiz yere akıtmayacağız.
- Çamaşır ve bulaşık makinemizi tam dolduğunda çalıştıracacağız.
- Enerji dostu ampuller kullanacağız.
- Buzdolabımızı evin en serin bölümüne koyacağız.
- Evimizdeki atıkları geri dönüşüm kutularına atacağız.
- Alışverişte plastik poşet yerine uzun süre kullanılabilir alışveriş çantası tercih edeceğiz.
- Gideceğimiz yerlere kendi aracımız yerine yürüyerek veya toplu taşıma araçları ile ulaşacağız.
- Televizyonumuzu bekleme konumunda bırakmayacağız. Kapama düğmesinden kapatacağız.
- Kışın radyatörlerin üzerine hiçbir eşya koymayacağız.
- Su akıtan musluklarımızı onaracağız.
- Yağmur suyunu büyük kovalarda toplayıp bahçemizi bu suyla sulayacağız.

Posterimi hazırladıktan sonra konu tekrarlarımı yapıp ödevlerimi bitirdim ve damımızdaki “Bin Yıldızlı Otel” olan tahtıma kurulup tek tek yıldızları saydım. Halam ne kadar haklıydı! Gökyüzü ve yıldızlar elimi uzatsam tutacak kadar yakındı... Bu konfor başka nerede bulunabilirdi ki?

Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Veri Analizi İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı, Mart 2021

1. Metinde anlatılanlar yılın hangi ayında geçmektedir?

- A. Belirtilmemiş
- B. Yılın son ayı
- C. Yılın ilk ayı
- D. Kış aylarından biri

2. Metne göre Tuğba'nın ayak ucunda uyuyan hayvan hangisidir?

- A. Köpek
- B. Kedi
- C. Cıvcıv
- D. Sincap

3. Metinde geçen "uyku bastırmak" deyimi ne anlama gelmektedir?

- A. Uyuyamadığı için üzölmek
- B. Çok uykusu gelmek
- C. Uykusu kaçmak
- D. İyice uyumak

4. Metne göre ikinci paragrafta yer alan “kemerli geçit” ile hangisi ifade edilmektedir?

- A. Sokak
- B. Ev
- C. Kabaltı
- D. Taş

5. Metinde, Şanlıurfa neden “açık hava müzesi”ne benzetilmektedir? Yazınız.

6. Tuğba, anlattıklarını sırasıyla hangi günlerde yaşamıştır?

- A. Pazar ve pazartesi
- B. Pazartesi ve salı
- C. Salı ve çarşamba
- D. Cuma ve cumartesi

7. “Yörenin kendine özgü taşlarının bir dantel gibi işlenmesiyle inşa edilmiş evlerinin oluşturduğu ince uzun sokakta yürüdüm.” cümlesinde altı çizili ifade ile anlatılmak istenen nedir? Yazınız.

8. Tuğba'nın hazırladığı postere göre aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmaya karşı alınacak önlemlerdendir?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- Suyumuzu gereksiz kullanmamalıyız.
- Ulaşım için çoğunlukla özel araçlarımızı tercih etmeliyiz.
- Alışverişte dayanıklı bez çanta kullanmalıyız.
- Bozuk musluklarımızı onarmalıyız.
- Soğutucuları evin güneş alan bölümüne koymalıyız.
- Elektronik eşyalarımızı kullanmadığımız zaman kapatmalıyız.

9. Aşağıdaki olayları hikâyedeki oluş sırasına göre numaralandırınız.

Birincisi sizin için yapılmıştır.

- __ Tuğba'nın okul için hazırlanmaya başlaması
- __ Tuğba'nın küresel ısınma ile ilgili poster hazırlaması
- __ Öğretmenin sınıfta "küresel ısınma"nın etkilerini anlatması
- __ Tuğba'nın Balıklıgöl'ün yanından geçerken düşüncelere dalması
- 1 Tuğba'nın gece sıcaktan dolayı uyuyamayıp ablasıyla sohbet etmeye başlaması
- __ Tuğba'nın küresel ısınma ile ilgili edindiği bilgiyi ailesiyle paylaşması

10. Metne göre aŖağıdakilerden hangisi Ŗanlıurfa'daki tarihî yapılarıdır?

Uygun olan bütün seçenekleri iŖaretleyiniz.

- Göbektepe
- Halil r-Rahman Camii
- Hasankeyf
- Ŗuayb Antik Ŗehri
- Balıklıgöl
- Zeugma Antik Kenti

meb.gov.tr

Ölçme, Değerlendirme
ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİNLER VE SORULARI